

Review Article / Derleme

A Different Dimension in Promoting Breastfeeding: Paternal Support

Emzirme Sürecinin Desteklenmesinde Farklı Bir Boyut: Baba Desteği

Gülsün Ayran*¹, Ayda Çelebioğlu²

ABSTRACT

Paternal support is defined as the support given by a father to his wife for the care of the baby after childbirth. Paternal support has a quite significant impact on the development of positive breastfeeding behaviors. Fathers' knowledge of breastfeeding and attitudes towards breastfeeding affect mothers' breastfeeding decisions, fathers' help for the care of the babies, the housework and the mothers' responsibilities enable the mothers spend more time and energy on breastfeeding, fathers' love and encouragement towards their wives helps mothers to cope with the challenges of breastfeeding and increases their self-esteem, and hence continuing breastfeeding strengthens the bond between mother and baby. This study aims at focusing on the importance of the father support in breastfeeding process and the role and responsibilities of fathers.

Key words: Breastfeeding, father, nursing, support

ÖZET

Baba desteği, bir babanın çocuk sahibi olduktan sonra bebeğin bakımına yönelik eşine verdiği destek olarak tanımlanmaktadır. Baba desteği, olumlu emzirme davranışlarının geliştirilmesinde de oldukça önemli bir etkiye sahiptir. Babanın anne sütüyle ilgili bilgisi ve emzirmeye ilişkin tutumu annenin emzirme kararını etkilemekte; babanın bebek bakımı, ev işleri ve annenin sorumluluklarını paylaşması annenin emzirmeye daha fazla zaman ve enerji harcamasını sağlamakta; babanın anneye gösterdiği sevgi ve cesaret annenin emzirme sürecindeki olumsuzluklarla baş edebilmesinde etkili olmakta dolayısıyla annenin özgüveni artmakta, emzirmeye devam etmekte anne bebek arasındaki bağ kuvvetlenmektedir. Bu makalede emzirme sürecinde baba desteğinin önemi, babaların rol ve sorumlulukları üzerinde durulması amaçlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Baba, destek, emzirme, hemşirelik

Received / Geliş tarihi: 01.11.2018, Accepted / Kabul tarihi: 15.12.2018

¹ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi/ Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzincan/ Türkiye

² Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi/ Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Mersin/ Türkiye

*Address for Correspondence / Yazışma Adresi: Gülsün Ayran, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan-TÜRKİYE, E-mail: gulsun_ayran@hotmail.com

Ayran G, Çelebioğlu A. Emzirme Sürecinin Desteklenmesinde Farklı Bir Boyut: Baba Desteği. TJFMPC, 2019;13(2): 227-231.

DOI: 10.21763/tjfm.569920

GİRİŞ

Anne sütü yaşamın ilk 6 ayında başka bir besinin gerekli olmadığı, içeriği her bebeğin ihtiyacına göre değişen, besleyici özelliği çok yüksek olan, zahmet gerektirmeyen, ekonomik, sterilitesi yüksek ve ideal bir besindir.¹ Anne sütü 6 aydan küçük bebekleri bulaşıcı hastalıklar ve alerjik durumlardan korumanın yanı sıra fiziksel, nörolojik ve bilişsel gelişim için önemli avantajlar sağlar ve bebeklerin enerji ve besin ihtiyacını da karşılar.² Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu'na (UNICEF) göre anne sütü bebeğin ilk aşısıdır ve bebeği ishal, solunum yolu enfeksiyonları ve diğer sağlık problemlerine karşı korumaya yardımcı olur.³ Anne sütü ve emzirmenin hem bebek hem de anne sağlığı için yararları pek çok profesyonel ve halk sağlığı organizasyonları tarafından bilinmekte ve desteklenmektedir.⁴ Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde birçok çalışma, emzirmenin, bebeklerde ve annelerde hastalıkların insidansını ve şiddetini azalttığını kanıtlamıştır. Bu yüzden ulusal ve uluslararası kuruluşlar yaşamın ilk 6 ayında Sadece Anne Sütü (SAS) ile beslenmeyi desteklemektedir.⁵

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), Amerikan Pediatri Akademisi (AAP) ve UNICEF sağlıklı bir toplum için bebeklerin ilk 6 ay SAS ile beslenmelerini ve 7. aydan itibaren ek gıdalara başlayarak en az 2 yaşına kadar ek gıdalarla birlikte emzirilmeye devam edilmesini önermektedir.^{6,7} DSÖ 2013 raporuna göre düşük ve orta gelirli ülkelerde ilk 6 ay SAS ile beslenme oranı %37'dir.⁸ Kıtalarla göre emzirme oranları Amerika'da %22.3, Doğu/Güney Afrika'da %49, Güney Asya'da %45, Batı/Orta Afrika'da %24 olarak belirlenmiştir.^{9,10} Ülkemizde emzirme süresi bölgelere ve sosyoekonomik kültürel düzeye göre değişim göstermesine rağmen emzirme Türkiye'de yaygın bir uygulamadır. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA) 2008 verilerine göre ilk iki ay SAS ile beslenen bebeklerin oranı %69'iken TNSA verilerine göre 2013 yılında bu oran %58'dir ve çocuk 4-5 aylık olduğunda %10'a düşmektedir.¹¹ Ayrıca TNSA 2013 verilerine göre ilk bir saat içinde emzirilen bebeklerin oranı %50 iken iki yaşına kadar emzirilen bebeklerin oranı %34'dür.^{12,11}

EMZİRME SÜRECİNDE BABA DESTEĞİ

Emzirme davranışı yaygın bir davranış olmasına rağmen ilk 6 ay SAS alma oranı istenilen düzeyde değildir. Bu durum ailelerin SAS almanın önemini, yararlarını ve emzirme sürecinde karşılaştıkları sorunlarla nasıl baş edeceklerini yeterince bilmemelerinden ve annelerin emzirme sürecinde çevrelerinden, özellikle de eşlerinden yeterince destek alamamalarından kaynaklanmaktadır.¹³ Emzirme zaman alan bir iştir ve kadınlar, optimum emzirme uygulamalarını başlatıp sürdürebilmek için

çeşitli destek mekanizmalarına ihtiyaç duyarlar. Profesyonel destek, anneler tarafından emzirme başarısının önemli bir unsuru olarak görülürken hem emzirmenin başlatılması hem de sürdürülmesi kararında bir kadının eşinin oynadığı rol çok daha kritik görülmüştür.¹⁴ Emzirme sürecinde baba desteği kavramı ebeveynler veya sağlık çalışanları tarafından tam olarak anlaşılmayan bir kavram olmasına rağmen SAS ile beslenmenin başlatılıp sürdürülmesinde en güçlü etkenlerden biri olarak kabul edilmektedir.^{15,16}

DSÖ'ne göre emziren anneler için yeterli sosyal destek ve beslenme desteği emzirme sonuçlarını iyileştirmek için çok önemlidir. Herhangi bir ek destek alan kadınların emzirmeye devam etme olasılıkları daha yüksektir.¹⁷ Bugüne kadar yapılan, emzirme sürecine baba katılımının etkisini inceleyen çalışmaların sonuçları birbirinden farklıdır. Ancak baba katılımını inceleyen çalışmaların büyük bir çoğunluğu emzirmenin başlatılması, taburculukta beslenme, emzirme süresi ya da emzirme zorluklarıyla baş etme gibi emzirmenin bazı yönleri üzerinde babaların olumlu etkisinin olduğunu göstermiştir.^{18,19,20} Yeni doğanların beslenmesini değerlendiren bir araştırmaya göre doğumdan sonra hastane personeli, eşleri ya da aileleri tarafından destek göremeyen annelerin taburcu olduktan sonra ilk iki hafta içerisinde emzirmeyi bıraktıkları saptanmıştır.²¹

Baba desteği, bir bebek sahibi olduktan sonra babanın bebeğin bakımına yönelik eşine verdiği destek olarak tanımlanmaktadır.²² Sheriff ve Pantan²³ emzirme için "baba desteği" kavramını;

- Anne sütü ile ilgili bilgi düzeyi,
- Emzirmeye ilişkin tutumları,
- Karar verme sürecine katılımları,
- Pratik destek,
- Duygusal destek olarak tanımlanmaktadır.

Bir babanın SAS ile beslenme konusundaki bilgi ve tutumu, annenin emzirme uygulamalarının başarısına katkıda bulunan önemli bir faktördür ve emzirmeye başlama, sürdürme ve emzirme süresi üzerinde güçlü bir etkiye sahiptir.^{24,25} Ayrıca, babaların emzirmeye yönelik bilgi ve tutumları ile emzirmeyi destekleme konusundaki eğilimleri arasında güçlü bir ilişki olduğu da belirtilmiştir.²⁵ Maycock ve arkadaşları²⁶ 699 çiftle yaptıkları iki saatlik antenatal emzirme eğitim programı ve babalara doğum sonrası verilen desteğin etkisine baktıkları randomize kontrollü çalışmalarında müdahale grubunun emzirme oranının altı haftada kontrol grubundan önemli ölçüde daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Pisacane ve arkadaşları²⁷ babaların emzirme problemlerinin önlenmesi ve emzirme problemlerine yönelik baş etme becerilerinin öğretildiği müdahale grubunda altıncı ayda SAS ile beslenme oranının kontrol

grubundan anlamlı derecede daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Özlüses ve Çelebioğlu'nun²⁰ doğal beslenme öğretim sürecine babaları dâhil ettikleri çalışmalarında, ilk altı ay SAS ile beslenme oranının arttığı saptanmıştır. Bu tür bulgular, babaların emzirmeyi başlatmaya yönelik etkili savunucuları olabileceğini ve bir kadının emzirmeye teşvik edilmesinde kritik bir rol oynayabileceğini göstermektedir.¹⁵ Ayrıca Tohotoa ve arkadaşları²⁸ perinatal dönemde babalara uygun şekilde ve zamanında verilen bilginin, kaygıyı azaltma, problem çözme yeteneklerini artırma, potansiyel emzirme güçlükleri ile baş etme, bebeğin gelişim aşamaları ve doğum sonrası depresyon konusunda farkındalık yaratmaya yardımcı olabileceğini de göstermiştir.

Birçok baba, eşlerinin beslenme kararlarında kendilerini etkili olarak görmediklerini ifade etse de, hem beslenme şekline yönelik verilen kararda hem de seçilen beslenme şeklinin sürdürülmesi kararında hissedilen eş desteğinin önemi oldukça büyüktür.^{23,29,15,30} Erkekler emzirmenin yararlarını bilse de, emzirme ile ilgili kararlarda doğrudan yer almazlar ve mama ile beslemenin emzirmeye göre daha uygun olduğuna inanmaktadırlar. Ayrıca bebeğin ve annenin rahatlığıyla ilgili kaygıları, ne kadar süt aldığından emin olamamayla ilgili endişeleri, meme ucu çatlakları, mastit, stres, suçluluk hissi, hayal kırıklığı gibi olumsuz durumlarda da anneyle birlikte bırakma kararı alabilmektedirler.^{31,32} Draman ve arkadaşlarının³³ Malezya'da birinci basamak sağlık hizmetlerine başvuran ebeveynlerin emzirme kararını belirlemek için yaptıkları çalışmada bebeklerini hiç emzirmeyen annelerle, sadece mamayla beslemeyi tercih eden, hem mama hem de emzirmeyi tercih eden veya özel tercihleri olmayan babalarla arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Benzer şekilde Hounsone ve Dowling'in³⁴ bebeklerini mamayla ya da anne sütüyle besleyen annelerin kararları üzerinde babaların etkisini değerlendirdikleri çalışmalarında annelerin doğumdan sonraki beslenme kararları üzerinde en fazla babaların etkili olduğu belirlenmiştir.

Babaların eşleri için pratik destek sağlaması, emzirmeyi teşvik etmede babanın başka bir rolünü ortaya koymaktadır. "Pratik destek" özelliğinin destekleyici rolünü kabul etme, öğrenme ve uygulama, annenin ihtiyaçlarını karşılama ve ebeveyn izni olmak üzere üç önceliği bulunmaktadır.²³ Birçok baba, emzirme uygulamasına vereceği desteğin doğrudan emzirme ile ilgili olması gerektiğini düşünmektedir. Ancak kendileri emzirmese de her şeyin annenin ulaşabileceği bir yerde olmasını sağlayarak, minder yerleştirerek, bebeğini iyi bir şekilde emzirdiğini doğrularak, anneye bir bardak su getirerek, emzirmeyi bozabilecek uyarıları azaltarak, anne ve

bebeğin rahat olmasını sağlayarak, bebeği anneye getirerek emzirmeye yardımcı olabilmektedir.³⁵ Babalar bu şekilde ev işleri ve sorumluluklarında pratik destek sağlayarak ya da annelerin deyimleriyle yükünü hafifleterek annelerin emzirmeye daha fazla zaman ve enerji harcamasını sağlamaktadır.³⁶ DeMontigny ve arkadaşlarının³⁵ çalışmalarına katılan babalar pratik desteği; temizlik, yemek pişirmek, diğer çocukların bakımını sağlamak, ev işi yapmak, anne için yiyecek ve içecek sağlamak, bebeği giydirmek ve bebeğin bezini değiştirmek şeklinde ifade etmişlerdir.

Başlangıçta emzirme, annenin zamanının ve enerjisinin çoğunu alır ve baba ile paylaşılmaz. Anne hem fiziksel hem de duygusal düzeyde zorluklarla karşılaşabilir ve bu sorunları çözemediği için baba çaresiz kalabilir. Böyle bir durumda, babalar annenin refahını korumaya yönelik zor bir rol üstlenirler.³⁵ Bu rol babaların emziren annenin fiziksel ve duygusal ihtiyaçlarını, sevgi, güven ve teşvik gibi destek ve beklentilerini karşılamadaki rolü olarak tanımlanabilir.²³ Duygusal destek için öncüller şunlardır: "yanında olmak" ve "sevgi ve cesaret". "Yanında olmak", babanın hem duygusal olarak hem de mümkün olduğunda, anneye fiziksel olarak ulaşılabilir olmasıdır. Avery ve Magnus³⁷ babaların emzirme sürecinde eşlerine karşı empati kurmalarının başarı için kritik bir öneme sahip olduğunu öne sürmüştür. Eşleri tarafından duygusal destek gören anneler emzirmeye devam eder, anne bebek arasındaki bağ kuvvetlenir, anne baba arasında samimiyet gelişir, annenin öz güveni artar, benlik saygısı artar ve psikolojik ve duygusal anksiyete ve izolasyon azalır.¹⁵

Anne baba olmak, yaşam olayında büyük bir değişime uğramaktır. Gebelik, doğum ve emzirmenin fizyolojik gayretini ve sosyal yaşamdaki değişikliklerini içerir. Tüm bu zorlukları çözmek için annelerin hem sosyal hem de profesyonel desteğe ihtiyaçları vardır. Destek bireyin sağlığını ve refahını etkileyen interaktif bir süreç olarak tanımlanır.³⁸ Hemşireler doğum öncesinde, sırasında ve sonrasında kadınla en çok ilgilenen profesyonellerdir ve sağlık eğitimi programlarında önemli bir role sahiptir.³⁹ Hemşireler sağlık eğitim programlarında emzirmeyi teşvik için anne, baba, aile ile genel olarak geniş bir toplumsal yaklaşımı benimsemesi gerekir.⁴⁰ Doğum öncesi, doğum sırasında ve doğum sonrası dönemde eğitim, bakım ve danışmanlık rolleriyle annelerin emzirme davranış ve uygulamalarını desteklemekte, emzirmenin başlatılmasını, sürdürülmesini ve meme komplikasyonlarının önlenmesini sağlayarak emzirme başarısında büyük rol oynamaktadırlar.¹³ Emzirme sürecinde aile sağlığı merkezinde görev yapan hemşireler ve aile hekimleri; emzirmeye karşı yargılayıcı olmayan olumlu bir tutum içinde olmalıdırlar. Bebeğin beslenmesiyle ilgili annelerin

bilinçli karar vermesi için yardımcı olmalı, onlara saygı göstermeli ve kararlarını desteklemelidirler. Emzirmenin yararları ve emzirmemenin olumsuz sonuçlarıyla ilgili annelere kanıta dayalı bilgiler sunmalıdır.⁴¹ Annelere emzirmede destek sağlayabilecek kişi ya da grupları, özellikle eşleri emzirme konusunda bilgilendirmelidir. Emzirmenin sürdürülebilirliği için babalara eğitim vererek ve destekleyerek babaların emzirme rollerini arttırmada katkıda bulunmalıdır.⁴⁰

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak hem aile hem de toplum sağlığı açısından bilinen pek çok yararı olmasına karşın hemen hemen her toplumda ve kültürde emzirme oranları istenilen düzeyde değildir. Bu durumu etkileyen pek çok faktör vardır. Bunlardan biri de annelerin bilgi, motivasyon ve destek eksikliğidir. Özellikle eşlerinden gördükleri desteğin emzirmenin başlatılması ve sürdürülmesi üzerinde oldukça önemli etkisi vardır. Babaların emzirmeye ilişkin bilgileri, tutumları, karar verme sürecine katılımları, pratik ve duygusal desteği; emzirmenin başlatılması, sürdürülmesi, annenin emzirme sürecindeki sorunlarla baş edebilmesi açısından oldukça önemlidir. Babaların da danışmanlık hizmeti alması emzirmeye karşı olumlu tutum sergilemelerini ve annelerin kararları üzerinde etkili olmalarını sağlamaktadır. Ayrıca babanın, annenin ev işlerini ve sorumluluklarını paylaşması annenin emzirmeye daha fazla zaman ve enerji harcıyabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Annelerin emzirme sürecine hazırlanırken verilen eğitim ve danışmanlık hizmetlerine babaların da katılımı sağlanarak, babaların emzirme sürecindeki rol ve sorumlulukları belirlenmelidir. Sağlık ekibinin önemli bir üyesi olan hemşireler ve aile hekimleri doğum öncesinde, sırasında ve sonrasında emzirme sürecini takip ederek ebeveynleri desteklemeli ve ev ziyaretleri yoluyla eğitim ve danışmanlık hizmetlerini devam ettirmelidir.

KAYNAKLAR

1. Bülbül SF. Bebek beslenmesinde kullanılan mamalar. *Turkish J Pediatr Dis* 2017;3:654-660.
2. Jager E, Skouteris H, Amir L. Psychosocial correlates of exclusive breastfeeding: A systematic review. *Midwifery* 2013;29:506-518.
3. UNICEF. Dünya çocuklarının durumu. <http://www.unicef.org.tr/files/> Erişim:19.09.2018.
4. Thomson J, Humphreys L, Goodman M, Landry A, Olender S. Low rate of initiation and short duration of breastfeeding in a maternal and

- infant home visiting project targeting rural, Southern, African American women. *Int Breastfeed J* 2017;12:1-11.
5. Otsuka K, Taguri M, Dennis C, Wakutani K, Awano M, Yamaguchi T, Jimba M. Effectiveness of a breastfeeding self-efficacy intervention: do hospital practices make a difference? *Matern Child Health J* 2014;18:296-306.
6. Kasahun AW, Wako WG, Gebere MW, Neima GH. Predictors of exclusive breastfeeding duration among 6-12 month aged children in gurage zone, South Ethiopia: a survival analysis. *Int Breastfeed J* 2017;12:1-9.
7. Gartner LM, Morton J, Lawrence RA, Naylor AJ, O'Hare D, Schanler RJ, Eidelman AI. Breastfeeding and the use of human milk. *Pediatrics* 2005;115:496-506.
8. WHO, 2017. World health statistics. <http://www.who.int/gho/publications> Erişim:10.08.2018.
9. CDC, Breastfeeding report cards united states; 2014. <https://www.cdc.gov/breastfeeding> Erişim:10.09.2018.
10. Partnership for Maternal and child Health, 2012. World breastfeeding week. <http://www.who.int/pmnch/media/news> Erişim:10.08.2018.
11. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA), 2008. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye. <http://www.hips.hacettepe.edu.tr/> Erişim:31.09.2018.
12. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA), 2013. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye. <http://www.hips.hacettepe.edu.tr/> Erişim:31.09.2018.
13. Gözükar F. Emzirmenin başarılmasında anahtar faktör: baba desteğinin sağlanması ve hemşirenin rolleri. *J Harran Univ Med Fac* 2014;11:289-296.
14. Brown A, Davies R. Fathers' experiences of supporting breastfeeding: challenges for breastfeeding promotion and education. *Matern Child Nutr* 2014;10:510-526.
15. Sherriff N, Panton C, Hall V. A new model of father support to promote breastfeeding. *Community Practitioner* 2014;87:20-24.
16. Mithani Y, Premani ZS, Kurji Z, Rashid S. Exploring fathers' role in breastfeeding practices in the urban and semiurban settings of Karachi, Pakistan. *J Perinat Educ* 2015;24:249-260.
17. Tadesse K, Zelenko O, Mulugeta A, Gallegos D. Effectiveness of breastfeeding interventions delivered to fathers in low- and middle-income countries: A systematic review. *Maternal Child Nutr* 2018;1-9.
18. Raeisi K, Shariat M, Nayeri F, Raji F, Dalili H.

- A single center study of the effects of trained fathers' participation in constant breastfeeding. *Acta Med Iran* 2014;52:694-696.
19. Bennet A, McCartney D, Kearney J. Views of fathers in Ireland on the experience and challenges of having a breast-feeding partner. *Midwifery* 2016;40:169-176.
 20. Özlüses E, Çelebioğlu A. Educating fathers to improve breastfeeding rates and paternal-infant attachment. *Indian Pediatr* 2014;51:654-657.
 21. McAndrew F, Thompson J, Fellows L, Large A, Speed M, Renfrew MJ. Infant feeding survey. London: Health and Social Care Information Centre 2010;7281:1-20.
 22. Mensah A. Is There Really Support for Breastfeeding Mothers? A case study of Ghanaian breastfeeding working mothers. *International Business Research* 2011;4:93-102.
 23. Sherriff N, Pantou C. A new model of father support to promote breastfeeding. *Community Practitioner* 2014;87:20-24.
 24. Wilkins C, Ryan K, Green J. Infant feeding attitudes of women in the United Kingdom during pregnancy and after birth. *Journal of Human Lactation* 2012;28:547-555.
 25. Mohamad N, Draman N, Muhamad R, Yusoff H. Knowledge and attitude towards exclusive breastfeeding practices among fathers who attend primary health care facilities in Suburban, Malaysia. *International Journal of Collaborative Research on Internal Medicine & Public Health* 2015;7:154-163.
 26. Maycock B, Binns CW, Dhaliwal S, Tohota J, Hauck Y, Burns S, et al. Education and support for fathers improves breast feeding rates: a randomized controlled trial. *Journal of Human Lactation* 2013;29:484-490.
 27. Pisacane A, Continisio G, Aldinucci N, D'Amora S, Continisio P. A controlled trial of the father's role in breastfeeding promotion. *Pediatrics* 2005;116:494-498.
 28. Tohota J, Maycock B, Hauck Y, Howat P, Burns S, Binns C. Supporting mothers to breastfeed: the development and process evaluation of a father inclusive perinatal education support program in Perth, Western Australia. *Health Promotion International* 2010;26:351-361.
 29. Rempel LA, Rempel JK. The breastfeeding team: The role of involved fathers in the breastfeeding family. *Journal of Human Lactation* 2011;27:115-121.
 30. Chintalapudi N, Hamela G, Mofolo I, Maman S, Hosseinipour CM, Hoffman IF, Flax VL. Infant and young child feeding decision making and practices: Malawian mothers' and fathers' roles in the context of HIV. *Journal of Human Lactation* 2018;34: 68-76.
 31. Sherriff NS, Hall V, Pickin M. Fathers' perspectives on breastfeeding: ideas for intervention. *British Journal of Midwifery* 2009;17:223-227.
 32. Tohota J, Maycock B, Hauck YL, Howat P, Burns S, Binns CW. Dads make a difference: an exploratory study of paternal support for breastfeeding in Perth, Western Australia. *International Breastfeeding Journal* 2009;4:4-15.
 33. Draman N, Mohamad N, Yusoff HM, Muhamad R. The decision of breastfeeding practices among parents attending primary health care facilities in suburban Malaysia. *Journal of Taibah University Medical Sciences* 2017;12:412-417.
 34. Hounsome L, Dowling S.; The mum has to live with the decision much more than the dad'; a qualitative study of men's perceptions of their influence on breastfeeding decision-making. *International Breastfeeding Journal* 2018;13:1-10.
 35. DeMontigny F, Gervais C, Larivière-Bastien D, St-Arneault K. The role of fathers during breastfeeding. *Midwifery* 2018;58:6-12.
 36. Lester A. Paternal support for breastfeeding: a mixed methods study to identify positive and negative forms of paternal social support for breastfeeding as perceived by first-time parent couples. South Florida; University of South Florida; 2014.
 37. Avery AB, Magnus JH. Expectant fathers' and mothers' perceptions of breastfeeding and formula feeding: A focus group study in three US cities. *Journal of Human Lactation*, 2011;27:147-154.
 38. Ekström A, Thorstensson S. Nurses and midwives professional support increases with improved attitudes- design and effects of a longitudinal randomized controlled process-oriented intervention. *BMC Pregnancy and Childbirth* 2015;15:1-9.
 39. Mélo NS, Nóbrega MM, Leite KN, Silva S, Antas EM, Silva AP, et al. Nurses participation in promoting breastfeeding. *Int Arch Med* 2016;9:1-9.
 40. Cangöl E, Şahin N. Emzirmeyi etkileyen faktörler ve emzirme danışmanlığı. *Zeynep Kamil Tıp Bülteni* 2014;45:100-105.
 41. Association Registered of Nurses Newfoundland and Labrador, 2011. Registered Nurses' Role in Promoting Breastfeeding. https://www.arnnl.ca/sites/default/files_Erişim: 10.08.2018.